

Martine Elise Pedersen

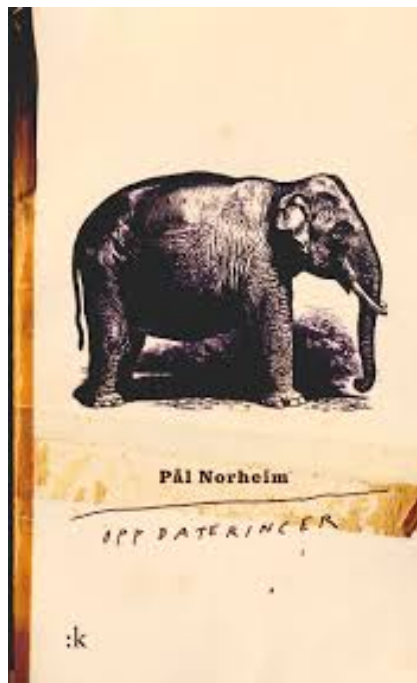
«På Facebook er jeg, som skribent, min egen redaktør. Og jeg elsker det»

Kan Pål Norheims *Oppdateringer* sies å representere en moderne variant av den tradisjonelle sjangeren litterær notatbok?

Bacheloroppgave i Lektorutdanning i språkfag

Veileder: Øystein Tvede

Mai 2019

Kolon forlag

Martine Elise Pedersen

«På Facebook er jeg, som skribent, min egen redaktør. Og jeg elsker det»

Kan Pål Norheims *Oppdateringer* sies å representere en moderne variant av den tradisjonelle sjangeren litterær notatbok?

Bacheloroppgave i Lektorutdanning i språkfag
Veileder: Øystein Tvede
Mai 2019

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Det humanistiske fakultet
Institutt for språk og litteratur

Innhold

1.0 Innledning	2
2.0 Teori	3
2.1 Hva kjennetegner den tradisjonelle notatboken?	3
2.2 2000-tallet og mediernes utvikling	4
2.3 Digitaliseringens påvirkning på forfatteren og litteraturen	5
3.0 Er <i>Oppdateringer</i> en moderne variant av notatbok?	6
3.1 Bakgrunnen for <i>Oppdateringer</i>	6
3.1.1 Mottakelsen av <i>Oppdateringer</i>	7
3.2 Litteratur på Facebook	7
3.2.1 Facebook som publikasjonsplattform	8
3.2.2 Norheims statusoppdateringer	9
3.2.3 Respons på Facebook	10
3.3 Fra Facebook til litterær notatbok	11
3.3.1 Fra dialogiske til monologiske notater	12
3.3.2 Moderne eller tradisjonell notatbok?	13
3.3.3 <i>Oppdateringer 2</i> og videre bruk av Facebook som publikasjonsplattform	14
4.0 Konklusjon	15
5.0 Litteraturliste	17
6.0 Vedlegg: Skjermbilder av Pål Norheims Facebook-profil	18

1.0 Innledning

«På Facebook er jeg, som skribent, min egen redaktør. Og jeg elsker det» (Norheim 2017, 95). Dette sitatet er hentet fra en av Norheims mange statusoppdateringer fra Facebook som i 2014 ble utgitt som bok og dette representerer godt oppgavens tema. Siden Internett ble gjort tilgjengelig for allmennheten på 1990-tallet, har flere nye sosiale medier som Facebook og Instagram hatt sin innmarsj (Krokan 2012). Med utviklingen av smarttelefoner har vi muligheten til å være «på» til enhver tid og av den grunn har disse sosiale mediene ekspandert. På sosiale media kan brukerne publisere og dele sitt eget innhold og dette gjør at man kan uttrykke seg offentlig uten å måtte gå gjennom de tradisjonelle portvaktene som et forlag. Dette åpner dermed for nye muligheter også innenfor litteraturen. Pål Norheim er så langt den eneste etablerte forfatteren i Norge som har anvendt det sosiale mediet Facebook som en publikasjonsplattform for litterære notater og deretter videreført notatene til en bokutgivelse kalt *Oppdateringer* (2017). Jeg har av den grunn valgt å undersøke om denne boken kan sies å representere en moderne variant av den tradisjonelle sjangeren litterær notatbok.

Pål Norheim var utdannet innenfor litteraturvitenskap og idehistorie, og fikk senere jobb som litterær konsulent og medredaktør i litteraturtidsskriftet *Vagant* fra 1988 til 1994 (Teistung 2018, 107). I 1998 debuterte han med romanen *Gottfried von Baaders dagbok*, men han utforsket flere sjangre og utga blant annet diktsamlingen *Stemmegafler* (2000) og *Z* (2005) som Aagenæs (2017) karakteriserer som en roman-essay-reise-hybrid. Likevel var det ikke før utgivelsene av *Oppdateringer* (2017) og *Oppdateringer 2* (2018) at Norheim fikk økt oppmerksomhet og dette var på bakgrunn av hans anvendelse av Facebook som en litterær publikasjonsplattform (Teistung 2018, 106). Som Aagenæs (2017) påpeker, utmerket Norheim seg på Facebook ved å heve både kvaliteten på språket og innholdet, der han skildret blant annet reising, politikk, religion, familien, barndommen og hverdagslige hendelser. *Oppdateringer* ble et gjennombrudd for Norheim; boken fikk svært positiv mottakelse og han ble nominert til Brageprisen.

For å kunne undersøke om *Oppdateringer* er en moderne variant av den tradisjonelle notatboksangeren, er det nødvendig å avklare hva som kjennetegner den tradisjonelle notatboken med bakgrunn i hovedsakelig Arne Melbergs forståelse av begrepet i boken *Selvskrevet: Om selyframstilling i litteraturen*. Begrepet moderne blir her forstått som det som tilhører nyere tid og nåtiden, sett fra 1990-tallet og fram til i dag, og blir derfor anvendt i sammenheng med digitaliseringen og dens utvikling. Melberg (2007) og Haarder (2014) hevder at notatboksangeren har blitt mer utbredt blant forfattere og ser på det som en konsekvens av digitaliseringens utvikling. Artikkelen vil derfor vektlegge aspekter ved sosiale medier og

Facebook, da det var denne plattformen Norheim anvendte for skrivingen. Når samfunnet gjennomgår en endring, skjer det også endringer i litteraturen og forfatterrollen, og dette kan ha hatt innvirkning på Norheims skriving. Derfor er det nærliggende å se på forståelsen av begrepet forfatter som her i stor grad vil være forankret i Michel Foucaults (2003) teori. I artikkelens diskusjonsdel vil i tillegg Øyvind Prytz' (2016) bok *Litteratur i en digital tid*, samt Pål Norheims egne ord på arrangementet «Litterær lunsj» våren 2015, ligge til grunn. Her vil diskusjonen være hovedsakelig delt i to deler; litteratur på Facebook og videreføringen av statusoppdateringer på Facebook til litterær notatbok. Dette er fordi *Oppdateringer* kan bli lest forskjellig ut fra hvilken plattform Norheims oppdateringer eksisterer på og jeg skal derfor se på hvilken betydning dette har for klassifiseringen av *Oppdateringer*.

2.0 Teori

2.1 Hva kjennetegner den tradisjonelle notatboken?

Sjangeren notatbok fikk en sen plass i bokverdenen, da det var noe som kun angikk privatbruk og praktiske formål. Dette kan begrunnes i at menneskenes personlige indre liv tidligere ikke var interessant og det ble derfor ikke viet mye tid til (Claudi 2013, 237). Denne tanken er derimot noe som begynner å ta form under renessansen, og som blir tydeligere under romantikken (Andersen 2012, 165). Mot slutten av middelalderen begynte man å importere papir til Europa og deretter framstille det selv (Bøhmer 2018). Dette skapte nye muligheter til å nedtegne skrift, og notatbok ble derfor brukt i større grad av folk som blant annet var på reise (Simonet-Tenant og Braud 2018, 457). Notatboksjangeren gjennomgår altså en utvikling som gjenspeiler kulturhistorien. Mot romantikken skrev Jean-Jacques Rousseau det som regnes som historiens viktigste selvbiografiske verk etter Augustins *Bekjennelser*, denne også kalt *Bekjennelser* (Kolderup og Händler Svendsen 2019). Dette verket, som ble utgitt etter Rousseaus død, vektlegger i større grad det personlige liv enn tidligere selvbiografiske verk. Verkets mål uttrykker nemlig at forfatteren skal blottlegge seg (Kolderup og Händler Svendsen 2019). Flere forfattere fulgte deretter i Rousseau sine fotspor og begynte å føre notater, og sjangeren ble dermed mer utbredt.

Notatbok er det man kan kalle et «paraplybegrep» for ulike nedtegnelser som notater og dagbøker. Disse nedtegnelsene kjennetegnes ved at de er monologiske og sjangeren er åpen ved at den tillater digresjoner og beveger seg fritt i tid og rom, mens den samtidig er bundet til datoen det er skrevet (Melberg 2007, 94). Notatene kan dog aldri være helt nøyaktig med det skriveren opplever, men det kan likevel bli så identisk som mulig. Disse opplevelsene utgjør til sammen en mengde små fortellinger (Melberg 2007, 93). Forfattere av notatbøker er heller ikke

bundet til å skrive en sammenhengende fortelling, noe som bidrar til at notatene kan oppleves som tilfeldige og korte (Melberg 2007, 12). Selv om notatene er private når forfatteren noterer ned hendelser, er den ifølge Melberg (2007, 93) både privat og offentlig. Dette er en konsekvens av at mange har en intensjon om at deres notater skal offentliggjøres, som f.eks. Agnar Mykle.

Med 2000-tallets inngang har blant annet Jon Helt Haarder (2014) og Arne Melberg (2007) påpekt at denne sjangeren har blitt mer utbredt blant forfattere og hevder at digitaliseringens og mediernes utvikling er noe av bakgrunnen for dette.

2.2 2000-tallet og mediernes utvikling

Per Thomas Andersen (2012, 703) skriver i *Norsk litteraturhistorie* at mediehistoriske endringer har bidratt til å endre litteraturens kontekstuelle betingelser de siste tiårene. Fra omtrent 1980-årene har mediene utviklet seg betraktelig, og vi som konsumenter tar det i bruk i stadig større grad. På 2000-tallet har Internett fått større betydning i hverdagen, da det ble gjort tilgjengelig for allmennheten på 1990-tallet. Det har ført til at flere nye typer sosiale medier som blant annet Facebook og Instagram har hatt sin innmarsj (Krokan 2012). Ikke bare ble nye sosiale medier lansert på denne tiden, men man kunne nå også lese bøker på digitale skjermer, kjent under betegnelser med *e* foran, for eksempel e-bok. Gjennom de nye mediene kunne man kommunisere med hverandre på en helt annen måte, samtidig som de la grunnlag for at man kunne vise seg fram på en måte man tidligere ikke var kjent med. Dette har ifølge Krokan (2012) bidratt til en sterkere individfokusering. I takt med utviklingen av medier har altså utbredelsen av privat selvframstilling økt. Det sterke individfokus har ifølge Andersen (2012, 703) ført til at redselen for selvutlevering er lavere og at man heller opplever en tilfredsstillelse ved å være mer synlig. Facebook er blant de mest kjente og brukte sosiale mediene for denne typen selvutlevering og det var på dette mediet Pål Norheim utleverte sine tanker og notater i form av statusoppdateringer.

Øyvind Prytz (2016, 167) skriver i sin bok *Litteratur i en digital tid* at sosiale medier er en betegnelse på ulike internettbaserte tjenester som har lagt til rette for interaksjon mellom brukerne og hvor disse brukerne kan publisere og dele sitt eget innhold. Dette er fortsatt et relativt nytt fenomen som ikke ble vel etablert før rundt 2006-2008, hvor blant annet Facebook ikke ble gjort tilgjengelig før 2006 (Prytz 2016, 169). Allerede i 2011 hadde nettverkstjenesten likevel over 800 millioner brukere over hele verden og antall brukere har siden økt gradvis (Krokan 2012). Det betyr at Facebook er den internetttjenesten som blir mest brukt (Prytz 2016, 180). Dette henger tett sammen med at utbredelsen av smarttelefoner har ekspandert, noe som bidrar til at vi alltid kan være «på». Ifølge Krokan (2012) kan det dog være vanskelig å

klassifisere Facebook; ikke bare er det en tjeneste som gir oss muligheten til å kommunisere, men det er også det han kaller for en innholdstjeneste som kan grense mot en blogg der vi kan skrive og dele ulike budskap. Det er nettopp denne siden ved Facebook som Pål Norheim utnytter. Slik gir Facebook alle nettbrukere en mulighet til å benytte sin stemme, noe som kan åpne for nye muligheter innenfor litteraturen. Det spesielle med Facebook er at man nemlig kan være forfatter samtidig som man er sin egen redaktør, mens kritikerne blir de som liker eller kommenterer. Utviklingen av mediene har altså bidratt til at man ikke lenger behøver å gå gjennom forlagene for å uttrykke en mening offentlig. Dette har påvirkning på betydningen av forfatterrollen og litteraturen.

2.3 Digitaliseringens påvirkning på forfatteren og litteraturen

Fevbre og Martin (sitert i Claudi 2013, 237) hevder at forfatterrollen har blitt mer individualisert og profesjonalisert i løpet av noen århundrer. Dette har blant annet bakgrunn i at bøker etter hvert ble enklere å produsere, samt at antallet som kunne lese økte, som igjen bidro til at det ble enklere å tjene penger av å skrive bøker (Claudi 2013, 237). Denne tankegangen om en individualisert og profesjonalisert forfatter ble etablert i Europa på 1700- og 1800-tallet sammen med romantikkens fokusering på det individuelle, originale og geniale. Det litterære verket som et unikt produkt av en forfatter har siden hatt sterk grobunn i Vesten (Claudi 2013, 237-238). I 1967 argumenterte Roland Barthes (sitert i Claudi 2013, 238) derimot for at leserne ikke lenger burde bry seg om hva forfatteren kan ha ment med sitt verk. Barthes (sitert i Claudi 2013, 238) mente at leserne heller burde fokusere på hvordan de selv opplevde verket, da forfatteren ikke lenger var relevant.

I «Hva er en forfatter?» fra 1969 hevder den franske filosofen og idéhistorikeren Michel Foucault derimot at forfatteren er noe som produseres av verket og at det er noe mennesket har skapt selv (Foucault 2003, 292). Det er en funksjon som samfunnet gir til det vi kaller en forfatter, og ikke et egennavn eller en person. Med andre ord blir man ikke forfatter av å skrive, men det er i kraft av det man har skrevet som gjør en forfatter til en forfatter (Foucault 2003, 292). Forfatteren er en «klassifiserende funksjon» som hjelper lesere til å sortere og forstå tekster på. Forfatternavnet på et verk bidrar altså til forståelsen av hvilken type tekst det er og hvordan man bør lese den (Claudi 2013, 238). Forfatterfunksjonen er ikke en konstant form, men det er en funksjon som vil endre seg med historien og det er derfor grunn til å hevde at forfatterrollen har endret seg i takt med digitaliseringens utvikling (Foucault 2003, 302).

Når forfatterrollen endrer seg, endrer også litteraturen seg. Ifølge Øyvind Prytz (2016, 15) fører digitaliseringen til endringer i litteraturens kulturelle, økonomiske og

samfunnsmessige omgivelser og dette er ikke til å unngå. Prytz (2016, 15) hevder videre at litteraturen blir både produsert, distribuert og lest på en annen måte enn tidligere. Datamaskiner har tatt over for papiret og maskinen har blitt blant de viktigste skriveredskapene for samtidens forfattere, samtidig som mulighetene for å lese litteratur digitalt har økt (Prytz 2016, 16-17). Pål Norheim er blant få forfattere som tydelig har latt digitaliseringen påvirke hans forfatterskap ved å samle sine notater fra Facebook til bøkene *Oppdateringer* og *Oppdateringer 2*. På den måten kan det tilsynelatende se ut som en form for moderne notatbok.

3.0 Er *Oppdateringer* en moderne variant av notatbok?

3.1 Bakgrunnen for *Oppdateringer*

På et arrangement kalt «Litterær lunsj» var Pål Norheim våren 2015 invitert for å snakke om boka hans *Oppdateringer* (Hatland 2016). Ifølge han selv slet han med skrivesperre i over ti år på grunn av tvil på hans egne ord og mangel på vitaminer og sol. Han bestemte seg derfor å reise til Marokko i fem måneder, da tidligere reiser hadde bidratt til å øke skrivegleden og motivasjonen (Norheim 2015). Det var under denne reisen at Norheim bestemte seg for å opprette en bruker på Facebook og han skrev sin første oppdatering i Kairo den 16.april 2012 (Norheim 2017, 7). Det er denne oppdateringen boka åpner med og Norheim utdypet at han jobbet med dette innlegget i omtrent tre dager, noe som kommer tydelig fram av blant annet tekstens lengde og velformuleringer (Norheim 2015).

Noe av det som karakteriserer Facebook er nettopp statusoppdateringer, hvor plattformen ber deg om å skrive det «du tenker på», men denne tekstboksen er derimot ganske så liten. Det impliserer at typiske statusoppdateringer ofte består av noen få ord eller setninger, da Facebook ønsker at det skal være lett anvendelig for alle. Norheims første oppdatering er derimot nesten en sides lang tekst om hans opplevelser av trafikken i Kairo (Norheim 2017, 7-8). Dette er ikke typisk for Facebook som tekstsjanger. Etter råd fra hans søster, skrev han derimot ikke mange slike lange tekster, da det kunne ende opp i å bli for slitsomt for hans Facebook-venner å lese (Norheim 2015). Alt han ønsket med hans oppdateringer på Facebook var å bli lest, så han skjønnte fort at han måtte endre på skrivestilen. Han poengterte derfor at første oppdatering er et av unntakene og at de fleste oppdateringene i boka bærer preg av spontanitet og færre setninger (Norheim 2015). Dette er trekk som ligger nærmere både Facebook som sjanger og som tilsvarende notater i tradisjonell form, da notatbøker ofte er preget av korte notater og spontane nedskrivninger.

3.1.1 Mottakelsen av *Oppdateringer*

Da *Oppdateringer* ble utgitt i 2014 fikk den god mottakelse av kritikerne. På første side av boka presenteres noen av anmeldelsene og det trekkes da særlig fram fire anmeldelser fra *Klassekampen*, *Morgenbladet*, *Aftenposten* og *Dag og Tid* (Norheim 2017). Kjetil Røed i *Aftenposten* (sitert i Norheim 2017, 1) går så langt som å kalle han for «Sokrates på Facebook» og skriver videre at Norheim viser hvordan sosiale medier kan brukes til «kladdebok for seriøs tenkning». Ivo de Figueiredo fra *Morgenbladet* (sitert i Norheim 2017) skriver at boka er «en kortprosabok fra vår tid» og med henvisning til «vår tid» tenkte han nok på digitaliseringen som er gjennomtrengt i vår hverdag. I november 2017 utga Norheim oppfølgeren *Oppdateringer 2*, omtrent tre måneder etter hans død, og også den ble svært godt mottatt. *Dagbladet* ga boka terningkast seks og hevdet den var blant årets fineste bøker (Norheim, 2018). Et gjennomgående trekk for anmeldelsene av både *Oppdateringer* og *Oppdateringer 2* er at kritikerne anvender begrepene «prosa», «dagbok» og «notatbok» når de karakteriserer boka. Det betyr at boka blir anerkjent som skjønnlitteratur av de litterære institusjonene. Men betyr det at de leste statusoppdateringene litterært da de kun eksisterte på Facebook og ikke i bokform?

3.2 Litteratur på Facebook

Ifølge Øyvind Prytz (2016, 13) er litterære tekster de tekstene som de litterære institusjonene behandler som litteratur. Det betyr at Norheims oppdateringer utgitt i bokform regnes som skjønnlitteratur, da den anerkjennes som det av blant annet kritikerne. Det betyr derimot ikke at oppdateringene nødvendigvis ble oppfattet som litteratur da de eksisterte alene for seg selv på Facebook. Som Prytz (2016, 182) poengterer, forventer man ikke å finne litterære tekster på Facebook, men tar vi utgangspunkt i Foucault (2003) forståelse av forfatterbegrepet er det god grunn til å tro at akkurat Norheims statusoppdateringer på Facebook likevel ble lest litterært.

Før Norheims debut på Facebook for over syv år siden, hadde han allerede etablert seg et forfatternavn i Norge gjennom utgivelser av blant annet romanen *Gottfried von Baaders dagbok* (1998) og *Stemmegafler* (2000). Med andre ord hadde han en etablert forfatterfunksjon før han begynte å føre notater som statusoppdateringer på Facebook. Dette bidro til at hans statusoppdateringer ble lest og forstått som litteratur, mens en statusoppdatering fra en Facebook-bruker som ikke har denne funksjonen fra tidligere vil bli lest som hverdagslig, ikke-litterær tekst (Claudi 2013, 238). Det betyr at hans oppdateringer kanskje ikke hadde blitt anerkjent som litteratur om det ikke hadde vært for hans allerede etablerte forfatternavn.

Et eksempel på dette er forfatteren Ingvild Lothe som Vilde Øines Nybakken (2018) sentrerte sin masteravhandling rundt. Med utgangspunkt i Foucaults (2003) teori om forfatterrollen, var ikke Lothe en forfatter da hun publiserte dikt på det sosiale mediet Twitter.

Dette er fordi hun ikke hadde etablert seg som forfatter i samfunnet som følge av at hun ikke hadde utgitt tekster som var blitt anerkjent som litteratur av de litterære institusjonene tidligere. Den økende oppmerksomheten kom derfor ikke før etter utgivelsen av hennes diktsamling i bokform, da Twitter-meldingene ikke ble behandlet som dikt av de litterære institusjonene før etter bokutgivelsen (Nybakken 2018, 69). Hennes tekster på Internett ble med andre ord ikke lest litterært fordi hun ikke hadde en forfatterfunksjon i samfunnet fra tidligere. I tillegg er verken Twitter eller Facebook etablerte publikasjonsplattformer for litteratur, og man tolker derfor ikke alt som blir skrevet og publisert som litterær tekst. Pål Norheim hadde derimot allerede en slik funksjon da han publiserte notater på Facebook, og hans tekster på Facebook ble derfor lest litterært. Hadde det ikke vært for hans etablerte forfatterfunksjon, er det ikke sikkert at hans venn, Bjørn Aagenæs, hadde tatt kontakt med han og, med Norheims egne ord, «lurt» han over til Kolon forlag for å utgi oppdateringene som bok (Norheim 2015).

3.2.1 Facebook som publikasjonsplattform

Norheim hevdet at det dog aldri var meningen at det han skrev skulle være litteratur (Norheim 2015). Ut fra Norheims egne oppdateringer som omhandler Facebook, anerkjente han heller ikke Facebook som en litterær publiseringsplattform og bekreftet dermed Øyvind Prytz (2016, 182) antakelse om at det ikke er en anerkjent plattform der en finner litterære tekster. Som han noterte 24. april 2014, skriver selv litterater og forfattere dårligere og om ingenting på et «søppelmedium» (Norheim 2017, 111). Samtidig framhevet han 24. januar 2014, tre måneder tidligere, at Facebook på sitt beste kan være et «essayistisk laboratorium i Robert Musils ånd» (Norheim 2017, 95). Med andre ord uttrykte Norheim et ambivalent forhold til Facebook, da han kalte det et «søppelmedium» samtidig som han uttrykte mediets geniale litterære muligheter. Facebook er altså et utmerket medium å publisere notater, utkast og skisser på, men ikke en plattform hvor man leter etter tekster med høy litterær verdi og Norheim har begrunnet dette i at det blant annet er lite penger i det (Norheim 2015). Ifølge Øyvind Prytz (2016, 165) er det mer sannsynlig at det skyldes at bokmediet har en svært sentral rolle i det litterære landskapet i Norge.

Norheim poengterte at det å publisere litterære tekster på sosiale medier likevel er «nesten litt mote» (Norheim 2015). Det er en måte en forfatter kan gjøre seg mer aktuell på og fange oppmerksomheten til både eldre og yngre lesere, da sosiale medier blir anvendt av alle aldersgrupper. På den måten kan en hevde at det å skrive på sosiale media også bidrar til å promotere forfatteren. Dette poengterer Krokans (2012) og Andersens (2012) påstand om at individfokuset har økt i takt med digitaliseringens utvikling. Facebook er en relativt ny plattform til å publisere tekst med litterær verdi og få forfattere har utnyttet mediet på denne

måten som Norheim har. Likevel er sosiale medier en framvoksende publiseringsplattform for litterære utkast og notater, og som allerede nevnt, anvendte Ingvild Lothe for eksempel Twitter for å publisere dikt. I tillegg er Instagram blitt en plattform hvor stadig flere tester ut mulighetene for å publisere dikt.

3.2.2 Norheims statusoppdateringer

Det er tydelig at Norheims statusoppdateringer på Facebook skiller seg ut fra andres. Selv om det er fritt fram til å uttrykke seg om hva man vil, nærmer de fleste seg et språklig mediannivå (Vagant 2013). Norheim uttrykte seg derimot velformulert om alt og ingenting. Et særtrekk ved Norheims oppdateringer er blant annet hans bruk av store bokstaver på de første par ordene:

Eidsvågneset 29.juni 2013

VAR PÅ NIPPET TIL Å POSTE et avgrunnsdypt utsagn, men avholdt meg i siste liten. Vinflasken er tom, klokken er tre på natten. Gå og legg deg, Zarathustra! (Norheim 2017, 42).

Denne bruken er gjennomgående i alle hans oppdateringer og minner mer om starten på en typisk avisartikkel enn et notat i en notatbok eller en statusoppdatering på Facebook. Norheim fortalte selv at dette var en teknikk han benyttet seg av for å sette i gang med skrivingen og for å skape en rytme (Norheim 2015). Dette er en uvanlig metode i både notatboksjangeren og Facebook som tekstsjanger, men det er derimot et smart trekk for å fange oppmerksomheten til hans lesere. Det kan bidra til å vekke lysten for å lese resten av teksten. Som vi også ser i eksempelet ovenfor, festet han både sted og dato til notatene og dette samsvarer med det som kjennetegner en tradisjonell notatbok. Samtidig er dette noe Facebook automatisk fester til brukernes statusoppdateringer. Norheim valgte likevel å inkludere sted og dato i boken for å vise hvor han befant seg i verden og til hvilket tidspunkt han skrev oppdateringen, da han ofte var på reisefot og oppdateringene kunne være relevant for tid og sted.

Ofte bærer statusoppdateringer preg av at de er lite gjennomtenkte og publiseres i løpet av kort tid. Pål Norheim, derimot, brukte i gjennomsnitt en halvtime på hver post og redigerte ofte på tekstene etter hvert som hans Facebook-venner kommenterte trådene (Norheim 2015). Dette avviker ikke bare fra kjennetegnene til Facebook som tekstsjanger, men også den tradisjonelle sjangeren skjønnlitterær notatbok som typisk føres i pennen på papir. Denne muligheten til å redigere det man allerede har skrevet er ikke mulig på papir og det skiller seg slik fra den tradisjonelle notatboken. Samtidig er det grunn til å tro at trangen til å redigere hos Norheim ikke hadde vært like sterk om ikke hver oppdatering ble lest, kommentert og bedømt av hans 1500 venner som bestod av høyt utdannede mennesker. Hadde han skrevet tankene sine ned på papir på mørkets tider, kun ment for skrivebordet, hadde notatene ikke bare bestått av

mindre redigering, men kanskje også færre velformulerte setninger og mer spontane tanker og nedskrivninger. Pennen ville kanskje blitt ført friere om Norheim heller hadde skrevet notater på papir, da de ikke ville blitt kritisert og vurdert etter hver gang han hadde skrevet et nytt notat.

3.2.3 Respons på Facebook

Selv om det er svært lav terskel for å publisere innhold i sosiale medier sammenlignet med tradisjonelle publiseringsplattformer, blir våre identiteter medierte og man har et ønske om å vise den beste utgaven av seg selv (Prytz 2016, 164). Innenfor den tradisjonelle notatboksjangeren blir ikke identiteten mediert på samme måte og man blottlegger seg ikke i like stor grad som på sosiale media. Norheim (2017, 111) uttrykte i en oppdatering 24. april 2014 at han var lei ekspertenes påpeking om at man forsøker å vise seg fra sin beste side. Da han selv bekreftet at han var opptatt av at tekstene var skrevet grammatisk riktig, var han tilsynelatende likevel opptatt av å framstille seg selv på en viss måte. Som han selv uttalte på den litterære lunsjen våren 2015, fulgte han med på hans statusoppdateringer i omtrent en halvtime etter han publiserte de og endret på feil han oppdaget underveis. Det betyr at selv om terskelen for å skrive på Facebook er lav, forsøkte han å publisere tekst med annen type litterær verdi enn hva som er typisk for mediet som sjanger. Det krevde språklig presisjon og nøyaktighet. Denne viktigheten av å skrive grammatisk riktig og velformulert kommer blant annet til uttrykk i en av hans oppdateringer;

Eidsvågneset, 27.oktober 2014

DA JEG ÅPNET FACEBOOK I MORGES, falt blikket på en fransk setning. Selv om den ikke var påfallende godt formulert (det var et kortfattet nyhetsresymé fra en av mine FB-venner, blottet for stilistiske pretensjoner og med en vedlagt lenke), dvelte jeg en stund ved ordvalget og syntaksen. (Norheim 2018, 13).

Statusoppdateringene er altså åpen for kritikk med en gang det offentliggjøres med ett klikk. Innenfor den tradisjonelle notatboksjangeren blir notater derimot ikke vurdert av andre før det blir sendt til et forlag eller før det er på trykk og i salg hos bokhandleren. Dette kan ha hatt en påvirkning på Norheims skrivemetode som strider mot Facebook som tekstsjanger med gjennomtenkte og velformulerte tekster.

Det kan samtidig virke som at responsen var noe av det Norheim likte best ved Facebook som publiseringsplattform. I en oppdatering han skrev på Facebook 4. august 2014 i forbindelse med hans boklansering, takket han alle som ga respons og henviste til en tekst i *Oppdateringer* han skrev 25. mai 2013 hvor han utdypet at han likte likes. Responsen bekrefter at ens mening er blitt offentlig og det uten å måtte gå gjennom de tradisjonelle litterære institusjonene: «På Facebook er jeg, som skribent, min egen redaktør. Og jeg elsker det» (Norheim 2017, 95). I

tillegg uttrykte han at det «magiske» ved Facebook var at han hadde venner som var interesserte i de samme politiske spørsmålene, noe som førte til at noe av trådene hans ble til et lite diskusjonsforum (Norheim 2015). Norheim uttrykte også at denne responsen førte til at han ikke følte seg ensom under skrivingen og ga heller en økt motivasjon til å skrive mer (Norheim 2015). Dette er det tydeligste skillet mellom den tradisjonelle notatboken og Norheims notater når de eksisterer alene på Facebook. På Facebook kunne alle Norheims Facebook-venner like og kommentere hver oppdatering han publiserte og trådene kunne bli ganske lange. Det skaper et dialogisk forhold i notatene, mens den tradisjonelle notatboken er monologisk (Prytz 2016, 186).

Statusoppdateringene til Pål Norheim har altså få felles kjennetegn med den tradisjonelle notatboken når de eksisterer for seg på Facebook. Det er likevel viktig å huske at Foucault (2003, 302) mente at forfatterfunksjonen ikke er en konstant form, men at den vil endre seg med historien. Gjennom samfunnets utvikling fra 1990-tallet og fram til i dag, har sosiale media fått en sentral rolle i våre liv og det er derfor naturlig at det også infiltrerer ulike aspekter i samfunnet, da blant annet litteratur. Det betyr at Norheim som forfatter tilpasser seg rammene og forventningene i samfunnet om hva en forfatter i samtiden er og dermed en forfatter i Foucaults (2003) forståelse av begrepet (Nybakken 2018, 63). Samtidig har ikke Facebook etablert seg som en viktig publikasjonsplattform og det henger sammen med at boken har en sentral rolle med høy status som publikasjonsplattform i det litterære samfunnet i Norge (Prytz 2016, 180).

3.3 Fra Facebook til litterær notatbok

Som nevnt ble altså Norheims statusoppdateringer på Facebook lest litterært på grunn av hans etablerte forfatternavn. Facebook kan for etablerte forfattere fungere som det Prytz (2016, 165) kaller for et skriveverksted samtidig som mediet gir en stemme til avsenderen. Slik har man mulighet for å komme til uttrykk offentlig uten å måtte gjennom den tradisjonelle portvaktene som det et forlag er. Dette kan da bidra til å svekke betydningen til portvaktene. Likevel er det begrenset hvor svekket betydningen til disse portvaktene er, da Prytz (2016, 165) argumenterer for at tekster publisert i sosiale media ikke er definitive på samme måte som tekster trykt på papir. Som tidligere nevnt, har den litterære boken fortsatt høy status i Norge selv om man har muligheten til å lese litteratur digitalt. Et tydelig tegn på at papirboken framdeles er det viktigste mediet for formidling av litteratur er at over nitti prosent av den norske befolkningen leser minst en bok hvert år (Prytz 2016, 12). Med andre ord fikk tekstene til Norheim på Facebook sannsynligvis høyere litterær status etter de ble utgitt i bokform som *Oppdateringer*.

3.3.1 Fra dialogiske til monologiske notater

Etter omtrent ett år etter Norheim begynte å skrive på Facebook, tok Bjørn Aagenæs kontakt på vegne av Kolon forlag og de ble etter hvert enige om å utgi en redigert bok av hans statusoppdateringer fra Facebook. I både *Oppdateringer* og *Oppdateringer 2* var det Pål Norheim selv som ferdigstilte manuset, redigerte og valgte ut hvilke tekster som skulle inkluderes i bøkene. For han var bøkene allerede skrevet, men det som gjensto var å finne ut hva som skulle bli utvalgt til å bli trykt i blekk på papir. På den litterære lunsjen understreket Norheim at det var omtrent bare en tjuendedel av det han skrev på Facebook som ble tatt med i *Oppdateringer*. Dette begrunnet han i at han ønsket at boka skulle være interessant nok for at den kunne leses tjue år fram i tid (Norheim 2015).

Samtidig var det viktig for han at boken inkluderte noe av det som særpreger Facebook som sosialt medium og sjanger. Dette kommer derimot ikke tydelig fram i bokens utvalgte oppdateringer, da den utelukkende består av Norheims egne tekster. Det dialogiske aspektet ved Facebook som et kommuniserende sosialt medium er altså ikke videreført i bokform og mye av det som kjennetegner Facebook som sjanger er derfor erstattet til fordel for en bok som er mer nærliggende en tradisjonell litterær notatbok. For i det hele tatt kunne forstå og danne seg et bilde av tekstenes opprinnelse og den digitale konteksten som bokutgivelsen vokste fram fra, må man som Prytz (2016, 186) framhever til epiteksten, intervjuene og anmeldelsene. Det bidrar til at tekstene i papirform ikke får leserne til å nødvendigvis tenke på dette som digital litteratur.

Med andre ord er statusoppdateringene på Facebook gått fra å være dialogiske til å bli monologiske i bokform, og oppdateringene har dermed mistet det som særpreget Facebook som sosialt medium. Tekstene får derfor en annen betydning i boken enn hvis man leser de i sin opprinnelige mediale kontekst. Med sitt monologiske element, ligger statusoppdateringene i bokform dermed nært en tradisjonell litterær notatbok. Dette er fordi den tradisjonelle notatboken kjennetegnes ved at sjangeren oftest blir ført med pennen eller eventuelt med et tastatur på et dokument, hvor den eneste man kommuniserer med er en selv. Selv om det dialogiske elementet ikke er videreført til verken *Oppdateringer* eller *Oppdateringer 2*, er det likevel flere oppdateringer som Norheim valgte å inkludere i boken som omhandler nettopp Facebook og diskusjoner som foregikk på noen av hans tråder. 25. april 2014 skriver han for eksempel dette:

Eidsvågneset 25. april 2014

DEMENTI: I går kveld kom jeg i skade for å skrive en oppdatering som lett kunne oppfattes dithen at jeg mente at halvparten av Facebook-vennene mine er idioter. Dette var jo svært kjedelig, og reaksjonene lot ikke vente på seg. Jeg beklager sterkt det inntrykket som har

oppstått, og vil herved gjerne komme med et klart og tvetydig dementi: Halvparten av Facebook-vennene mine er *ikke* idioter (Norheim 2017, 112).

Disse tekstene bidrar til at vi som lesere blir minnet på hvor tekstene opprinnelig ble publisert og noe av særpreget som kjennetegner Facebook som sjanger er slik inkludert i boka. Det gjør at det som ser ut til å ligne en tradisjonell notatbok i bokformen, kan være en moderne notatbok.

3.3.2 Moderne eller tradisjonell notatbok?

Som tidligere nevnt, var Norheim etter Foucaults (2003) forståelse en forfatter som tilpasset seg samfunnet og forventningene til hans rolle. Som Norheim selv argumenterte for, er Facebook en perfekt plattform for utforskning av korte tekster selv om det ikke er en anerkjent litterær publikasjonsplattform. Det at han skrev på Facebook viser at han fulgte i sporene til samfunnets og digitaliseringens utvikling, samtidig som han gjorde noe nytt som andre etablerte forfattere ikke hadde gjort før han. Av den grunn kan en si at Norheim var en moderne forfatter og at hans tekster er moderne. Likevel vendte Norheim tilbake til det Ivo de Figueiredo (2014) i *Morgenbladet* kalte «bekjennelseslitteratur» når han utga sine statusoppdateringer i papirbok. Som Norheim selv argumenterte, ligner *Oppdateringer* på en tradisjonell litterær notatbok, da alt han faktisk har skrevet er korte tekster som har samme kjennetegn. Eneste forskjellen ifølge han selv var at det var et skifte av medium under skrivingen (Norheim 2015).

Det som blant annet gjør Norheims notater moderne, er at han skrev de på det sosiale mediet Facebook, men videreført i bokform ligner tekstene likevel notater som forfattere har skrevet til alle tider. Selv om bokmediet har høy status, var det tydelig at han også ble anerkjent for hans tekster på Facebook, da både trådene hans kunne bli ganske så lange med kommentarer og Kolon forlag tok kontakt. Det som tydelig skilte hans notater fra den tradisjonelle notatboksjangeren, var jo nettopp denne umiddelbare responsen, og når denne responsen ikke inkluderes når notatene videreføres i bokform, mister notatene en del av det som gjorde de moderne. Norheim uttalte likevel at det var ønskelig å inkludere trådene til hver oppdatering, men ikke bare hadde det ifølge Norheim blitt et «juridisk mareritt», tekstene i *Oppdateringer* kunne også blitt ganske lange.

Selv om tekstene har gått over fra å være dialogiske til monologiske, ser det ut som at det var friheten til å skrive hva og hvordan man ville på Facebook som var tiltalende for Norheim. Norheim hadde kanskje ikke i tankene at hans tekster skulle bli en utgitt som litterær bok, men han brukte Facebook som det Prytz (2016, 165) kaller et skriveverksted for skisser, notater og utkast. Med utgangspunkt i Norheims egne ord, ser det ut til at han heller ikke likte den tradisjonelle måten å skrive notater på, monologisk med penn og papir eller på et digitalt

dokument. Med Facebooks dialogiske element følte han seg som tidligere nevnt heller ikke ensom i skrivingen:

Eidsvågneset 25. mai 2013

MANGE KLAGER OVER «LIKES» - angivelig et symptom på at Facebook er et medium som bejaer ukritisk og overfladisk ros. La så være. Jeg liker likes. Å skrive er en ensom ting, og jeg vil neppe noensinne bli så blasert at jeg ikke setter pris på at noen leser det jeg skriver. Jeg er enkel sjel: i slekt med Skinners rotter, bare mer forfengelig (Norheim 2017, 37).

Norheim valgte derimot å inkludere noen av bildene han publiserte med statusoppdateringene i både *Oppdateringer* og *Oppdateringer 2*. Disse bildene henger sammen oppdateringenes innhold og er alt fra bilder av hans mormor til beskrivende bilder fra hans ulike reiser gjennom ulike land. Disse bildene bidrar også til å minne om tekstenes opprinnelse. Dette gjør at boken er multimodal, noe som er et trekk ved den moderne litteraturen.

Prytz (2016, 257) argumenterer for at multimodalitet ikke er et nytt fenomen innenfor litteraturen, men det er likevel ikke noe som kjennetegner den tradisjonelle litterære notatboken da forfattere innenfor denne sjangeren ofte skriver på papir eller et digitalt dokument som ikke har det dialogiske elementet med mulighet for umiddelbar respons. Med et tastetrykk kan man på Facebook derimot laste opp både tidligere lagrede bilder og bilder tatt i øyeblikket, enten alene uten tekst eller som et slags vedlegg til teksten. Norheim videreførte altså noe av det som særpreger Facebook som multimodalt medium over til bok, og dermed gjort den tradisjonelle litterære notatboken moderne ved å infiltrere den med hint av preg fra vår digitale tidsalder i både form og innhold.

3.3.3 *Oppdateringer 2* og videre bruk av Facebook som publikasjonsplattform

I oppfølgeren *Oppdateringer 2* lot forfatteren Norheim personen Pål Norheim komme tydeligere fram i tekstene ved beskrivelser av blant annet følelsesliv. Jeget og det personlige liv er mer framtrødende i oppfølgeren, og dermed ligner oppfølgeren nærmere en litterær dagbok. *Oppdateringer 2* oppfattes også som en mer redigert bok enn *Oppdateringer*, da denne har en side viet til opplysninger for leseren. I denne opplysningen kommer det fram at noen av tekstene i utvalget er publisert tidligere, «stort sett på Facebook» og ramser videre opp hvilke oppdateringer som er hentet fra Facebook (Norheim 2018, 176). Det som er nytt er at en av oppdateringene, «Addis Abeba, 18. desember 2015», er publisert tidligere under tittelen «En fantastisk fortelling» i prosaboken *Z* (2005). Med andre ord er ikke alle oppdateringene i boken direkte hentet fra Facebook. Denne informasjonen er derimot ikke tilgjengelig i *Oppdateringer* og jeg har derfor gått ut fra at boken kun består av tekster hentet fra det sosiale mediet. Norheims egen Facebook-profil avslører likevel at den første boken også består av en del redigering, da hans oppdateringer ennå er å finne. På leting etter hans tekster i deres opprinnelige form på

Facebook, oppdaget jeg at de fleste statusoppdateringene som er trykt i bøkene, ikke lenger eksisterer digitalt. Dette kan ha vært et strategisk valg for at bøkene skal være eksklusive for kjøperne av bøkene. Det kjipe er da at det ikke lenger er mulig å finne igjen alle kommentarene til hans oppdateringer, noe som kunne vært interessant å lese da han henviser til de i boka.

På avslutningen av den litterære lunsjen uttrykte Norheim at muligheten til å produsere slike tekster på Facebook og deretter utgi det som bok, var noe han kunne tenkt seg å gjøre helt til «kistelokket ble spikret i» (Norheim 2015). Etter en titt på hans Facebook-profil kan det dog se ut som at dette endret seg. Han deaktiverte blant annet kontoen sin for en kort periode i januar 2017, men forklarte at det å kutte ut Facebook var like vanskelig som å «stumpe røyken»¹. 27. januar samme år, kort tid etter *Oppdateringer 2* var ferdig, publiserte Norheim en statusoppdatering der han skrev at Facebook ikke lenger motiverte han til å skrive slik det en gang gjorde i 2012². En kan derfor spekulere i om han fortsatt hadde skrevet statusoppdateringer på samme måte som tidligere. Facebook som publikasjonsplattform var for Norheim likevel et litterært skriveverksted hvor han kunne utforske en nyskapende skrivestil som er særegen for den digitale medieteknologien, og som ifølge Prytz (2016, 187) mulig baner veien for en ny måte å tenke både tekst og tekstproduksjon på. Norheims valg av å publisere litteratur på et sosialt medium som Facebook er nyskapende og hans tekster stikker seg klart ut i mengden av all annen informasjon. Tekstene som eksisterer kun for seg selv i bokform ligner svært på den tradisjonelle sjangeren litterær notatbok, men tekstenes opprinnelige skrivemetode og publikasjonsplattform, Norheims stadige henvendelser til Facebook og bruk av personlige bilder fører til at *Oppdateringer* er ligner mer en moderne variant av den tradisjonelle litterære notatboken.

4.0 Konklusjon

På Facebook har man altså muligheten til å skrive hva og hvordan man ønsker og man har heller ikke behov for å gå gjennom de tradisjonelle portvaktene for å få uttrykt en mening offentlig. Facebook er likevel ikke en anerkjent litterær publikasjonsplattform og det er ikke en plattform man forventer å finne litterære tekster. Norheims statusoppdateringer skilte seg derimot ut fra andres med velformulerte og gjennomtenkte tekster, og på grunn av hans allerede etablerte forfatternavn, ble han lest litterært på Facebook fordi han hadde den funksjonen i samfunnet.

For Norheim var Facebook et utmerket medium å publisere notater, utkast og skisser på, men han uttrykte også enkelte ganger hans frustrasjon over mediet og kalte det for et

¹ Se vedlegg 1.

² Se vedlegg 2.

«søppelmedium». I sine statusoppdateringer er tekstene festet til både sted og dato, noe som samsvarer med den tradisjonelle notatboksjangeren. Ved å skrive notater på et sosialt medium, har man derimot muligheten til å redigere og slette det han allerede hadde skrevet og publisert. Innenfor den tradisjonelle sjangeren litterær notatbok er ikke dette en mulighet. Notatene på Facebook var i tillegg dialogiske, hvor hans Facebook-venner kunne gi respons på notatene. Den tradisjonelle litterære notatboken kjennetegnes derimot for å være monologisk, da den eneste man kommuniserer med er seg selv. Selv om det er lav terskel for å publisere innhold i sosiale medier sammenlignet med tradisjonelle publiseringsplattformer, har man et ønske om å framstille seg på en viss måte. Norheims trang til å redigere og viktigheten av å skrive riktig, hadde derfor kanskje ikke vært like sterk om han skrev kun for seg selv. Han uttrykte likevel at responsen var noe av det han likte ved Facebook, da han ikke følte seg ensom under skrivingen.

Når statusoppdateringene ble videreført til bok hadde dette betydning for lesningen av tekstene. Når oppdateringene ble videreført til bokform valgte Norheim å inkludere et fåtall av oppdateringene på Facebook. I bokform ble heller ingen av trådene inkludert, og det dialogiske elementet som særpreger Facebook ble erstattet til fordel for en monologisk notatbok. For å kunne danne seg et bilde av tekstenes opprinnelse må man med andre ord til intervjuene og anmeldelsene, og tekstene i papirform får dermed ikke leserne til å nødvendigvis tenke på dette som digital litteratur. I bokform ligner oppdateringene notater som forfattere har skrevet til alle tider og er dermed lik den tradisjonelle notatboken. Norheim inkluderte likevel noen oppdateringer som minner leserne om tekstenes opprinnelse ved å henvise til Facebook, i tillegg til å inkludere noen av bildene han publiserte sammen med tekstene. Det gjør at notatboken blir multimodal. På bakgrunn av at *Oppdateringer* kan sies å være multimodal og at Norheim skrev notater på det dialogiske mediet Facebook, kan denne boken sies å representere en moderne variant av den tradisjonelle sjangeren litterær notatbok. Dette er en litterær notatbok hvor forfatteren har brukt andre skrivemetoder enn hva tidligere kjente notatbokforfattere har gjort, og det er i tråd med hva Foucaults (2003) forståelse av forfatterbegrepet, hvor Norheim tilpasset seg samfunnets utvikling. Som Norheim selv uttrykte, var *Oppdateringer* en litterær notatbok, det var bare han som skiftet medium for skrivingen for å unngå følelsen av å skrive alene.

Denne typen litteratur er stadig økende på sosiale media hvor man kan se at flere, både etablerte og uetablerte forfattere, utnytter disse plattformene for publisering av korte tekster som dikt, notater og skisser. Selv om digitaliseringen har medført muligheten for å lese og publisere litteratur digitalt, er det likevel fortsatt bokmediet og de tradisjonelle portvaktene som har høyest status.

5.0 Litteraturliste

- Aagenæs, Bjørn. 2017. «Venn og vismann – Ved Pål Norheims bortgang». Hentet 20. april 2019. <http://www.kolonforlag.no/Minneord>
- Andersen, Per Thomas. 2012. *Norsk litteraturhistorie*. 2. utg. Oslo: Universitetsforlaget AS.
- Bøhmer, Einar. 2018. «Papir». Hentet 5. april 2019. <https://snl.no/papir>
- Claudi, Mads Breckan. 2013. *Litteraturteori*. Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS.
- Figueredo, Ivo de. 2014. «Den digitale nomade». Hentet 1. mai 2019. https://morgenbladet.no/boker/2014/den_digitale_nomade
- Foucault, Michel. 2003. «Hva er en forfatter?» I *Moderne litteraturteori*, redigert av Kittang et. al., 287-304. Oslo: Universitetsforlaget.
- Haarder, Jon Halt. 2014. *Performativ Biografisme: En Hovedstrømning i Det Senmodernes Skandinaviske Litteratur*. Moderne Dansk Litteratur. København: Gyldendal.
- Hatland, Kjersi. 2016. «Litterær lunsj med Pål Norheim». Hentet 10. april 2019. <https://bergenbibliotek.no/aktuelt/7-litteraer-lunsj-med-paal-norheim>
- Kolderup, Trude og Svendsen, Lars Fredrik Händler. 2019. «Jean-Jacques Rousseau». Hentet 5. april. https://snl.no/Jean-Jacques_Rousseau
- Krokan, Arne. 2012. *Smart læring: Hvordan IKT og sosiale medier endrer læring*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Melberg, Arne. 2007. *Selvskrevet: Om selvyframstilling i litteraturen*. Oslo: Spartacus.
- Norheim, Pål. 1998. *Gottfried von Baaders dagbok*. Oslo: Tiden.
- Norheim, Pål. 2000. *Stemmegafler: Dikt* Oslo: Tiden.
- Norheim, Pål. 2005. *Z*. Bergen: Gasspedal.
- Norheim, Pål. (Forfatter). 2015. Litterær lunsj med Pål Norheim [Podkast episode]. I Hatland, Kjersi (Redaktør), *BOBcast*. Hentet 10. april 2019. <https://bergenbibliotek.no/e-bibliotek/bobcast/paal-norheim>
- Norheim, Pål. 2017. *Oppdateringer*. 2. utg. Oslo: Kolon Forlag.
- Norheim, Pål. 2018. *Oppdateringer 2*. 2. utg. Oslo: Kolon Forlag.
- Norheim, Pål. 2019. «Til minne om Pål Norheim». Hentet 1. april 2019. <https://www.facebook.com/pal.norheim.5>
- Nybakken, Vilde Øines. 2018. «Selvfremstilling i mediasamfunnet – En tematisk analyse av Kenneth Moes Rastløs og Ingvild Lothes Hvorfor er jeg så trist når jeg er så søt» Masteroppgave, NTNU i Trondheim. Hentet 5. april 2019. <https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu>
- Prytz, Øyvind. 2016. *Litteratur i en digital tid*. Oslo: Scandinavian Academic Press.
- Simonet-Tenant, Françoise og Braud, Michel. 2018. *Dictionnaire De L'autobiographie: écriture De Soi De Langue Française*. Vol. 13. Champion Classiques. Paris: Honoré Champion.
- Teistung, Even. 2018. «Om Stemmegaffelen 'Pål Norheim'» *Samtiden*, 126(3): 106-113.
- Vagant. 2013. «Skriften på veggen». Hentet 1. mai 2019. <http://www.vagant.no/skriften-pa-veggen/>

6.0 Vedlegg: Skjermbilder av Pål Norheims Facebook-profil

Pål Norheim har oppdatert statusen sin. ..

17. januar 2017 · 🌐

NOTE TO SELF:

Å kutte ut FB for kortere eller lengre perioder kjennes presist - og da i fysisk forstand - som å stumpe røyken. Jeg har gjort det tre ganger det siste halvåret (altså stumpet FB); de første to gangene hadde jeg intet valg (jeg var på en hytte uten strøm osv), men den siste gangen skjedde det av egen fri vilje, som det heter. Når man så sprekker etter 14 dager, altså lenge før planlagt, føler man et sterkt behov for å legitimere for seg selv dette som for et overfladisk blikk forekommer å være et klart symptom på en alvorlig karakterbrist. Her er mine unnskyldninger - de er til gjengjeld bunnsolide:

1. Når en så skandaløst uberegnelig mann som Donald Trump blir innsatt som president i verdens mektigste nasjon, er det vanskelig å rette blikket innover på permanent basis, selv om man aldri så mye har blitt velsignet med et rikt indre liv.
2. Jeg har fem nattevakter denne uken, og får uansett ikke gjort stort annet nyttig før vi kommer til hva helseadministratorene kaller uke 4.
3. Jeg har fødselsdag om noen få dager, og det ville vært nokså drøyt å påstå at FB-gratulasjoner er noe jeg helst vil bli forskånet for.

Med andre ord: I am back! - også dét på ubestemt tid.

322

53 kommentarer 2 delinger

Vedlegg 1: Skjermbilder av Pål Norheims oppdatering om at det er vanskelig å kutte ut Facebook.

Pål Norheim ...

27. juni 2017 · 🌐

I MER ENN ET ÅR NÅ har jeg registrert at Facebook bare unntaksvis motiverer meg til å skrive - det være seg litterære tekster eller innlegg i de til enhver tid pågående debattene. Mediet er lik en ektefelle man etter et lengre, stormfullt forhold har gått inderlig trett av: en forutsigbar og lunefull make (og kanskje mest forutsigbar i sin lunefullhet) som man på forskjellige vis likevel er avhengig av, mens man uavlatelig drømmer seg vekk. For fem år siden var FB like inspirerende for skriving og refleksjon som å reise. Nå avføder det sjeldent annet enn lede og irritasjon - når jeg da ser bort fra de daglige humoristiske bidragene her (som stadig kan få meg til å flire). Mine beste dager det siste året, også som forfatter, ble tilbrakt utenfor dets rekkevidde; friheten begynte der de sosiale mediene opphørte. Dette er ingen utmeldelseserklæring, bare en litt resignert note to self. The thrill is gone.

174

47 kommentarer

Vedlegg 2: Skjermbilder av Pål Norheims oppdatering om at Facebook ikke lenger motiverer han i like stor grad som tidligere.

